

DOMÈNEC PERRAMON

ANTOLOGIA POÈTICA

CURIAL

BARCELONA

1977

DOMÈNEC PERRAMON

Dibuix de Cañas

ANTOLOGIA POÈTICA

DOMÈNEC PERRAMON

ANTOLOGIA POÈTICA

Tria d'OSVALD CARDONA

Introducció d'OCTAVI SALTOR

CURIAL

BARCELONA

1977

© Brenda Hudson-Perramon

1.ª edició: juny 1977

Printed in Spain

Dipòsit legal: B. 24.583 - 1977

ISBN: 84-7256-126-7

Impremta Clarasó, S. A. - Villarroel, 15-17 - Barcelona-11

MOTS DE COMPANYIA

Domènec Perramon fou un poeta que irrompé brillantment en els Jocs Florals de Barcelona l'any 1932. Hi guanyà la viola amb el poema "La pau dels silencis", per majoria de vots. Ho constata l'escriptora Maria Teresa Vernet, secretària del jurat (completat per Ferran Agulló, president, i Luis Via, Carles Soldevila, Francesc de P. Maspons i Anglasell, Víctor Rahola i Enrique Díez Canedo, de vocals). I valora així la composició premiada: "Obra d'alta qualitat, de gran pompa verbal, on la paraula és com un metall roent forjat a grans cops de lirisme". Potser l'ambició del poeta era més fonament lírica, perquè el poema duia com a lema: "Veu de cristall". Al nostra entendre, però, la singularitat de l'aparició de Domènec Perramon, i la del seu treball poètic, fou la d'un explícit homenatge de deixeble a l'Agustí Esclasans. "La pau dels silencis", en efecte, és un extens poema rítmic, que segueix la fórmula, precisament, de l'autor dels "Ritmes" ("Escup les metzines de l'odi en les cendres dormides"). És a dir: l'agrupació successiva de mots i conceptes fins a constituir un vers de 15 síl·labes amb cadència final sempre plana. Val a dir que amb uns "Ritmes" el mateix Esclasans havia assolit (als Jocs Florals de Barcelona) un premi extraordinari a la festa de l'any 1928.

Els Jocs Florals (d'arreu, però sobretot els de Barcelona) seguiren atraient la cobejança literària de Domènec Perramon. I l'any 1933 (any del centenari de la Renaixença), d'una prevista solemnitat, extrínseca (Palau de Belles Arts,

per escenari) i intrínseca (Josep Carner, guanyador de la flor natural, amb “El branca de les vuit fulles”), recollia el nostre poeta, en la tarda memorable, l’acèssit al Premi Dolors Monserdà, “al millor sonet o poesia curta de tema barceloní”. El sonet de Perramon era el seu “Clixé del port”, que l’autor havia conservat i homologat, en els seus anys d’exili, com a peça vàlida d’aplecs poètics futurs. Segons Miquel Ferrà (secretari d’aquella competició), hi “copsa amb justesa un moment fugitiu sobre les aigües que s’adormen”.

No menys memorables foren els Jocs Florals de 1934, presidits per Pompeu Fabra. Domènec Perramon hi obtingué un premi extraordinari amb la composició “Vindré”, l’original de la qual també es va trobar entre els papers del poeta; l’hem incorporada al present volum perquè “es caracteritza per un singular ímpetu líric”, molt personal en l’autor. La frase és de Joan B. Solervicens, secretari dels Jocs Florals de Barcelona de 1936 (darrera celebració abans de la interrupció pública fins a 1971) i que així qualifica el poema “Lliri de platja”, que hi obtingué, així mateix un premi extraordinari, però que considerem inferior (o menys representatiu, fins i tot psicològicament) al “Vindré” esmentat. Un *Vindré!* malauradament consumat només en la inèrcia de la mort corporal, com diria sant Francesc d’Assís, per voluntat trascendida de l’enyorat poeta. Un designi que complí exemplarment la seva vídua, Brenda Hudson-Perramon. (Uns anys abans, així ho havia fet Magda Martí, la vídua de Melcior Font, l’obra en vers i en prosa del qual, amb un pròleg inèdit de Josep Carner, espera encara l’esclat d’una edició amiga).

Com ha recollit en el seu article “En la mort d’un poeta” (“Recull” de Blanes, 1-5-76) l’escriptor i advocat Tomàs Roig i Llop, Domènec Perramon havia nascut a Arenys de Munt, on ara reposen, pacificades, però glorioses, les seves despulles mortals, l’any 1906. Morí a Londres el primer de febrer de 1976. Altres dades biogràfiques seran trobades

pel lector a la nota consecutiva d'aquesta introducció. Però (com també constata Roig i Llop), si Domènec Perramon no pogué aconseguir reglametàriament el títol de Mestre en Gai Saber als Jocs Florals de Barcelona (pel trauma del 1936), va assolir-lo en els Jocs Florals de la Llengua Catalana que els substituïren, vindicativament, amb afirmació de la vigència lingüística i literària d'uns escriptors i d'una institució.¹

L'home de lletres, crític rellevant, i també poeta (en desdoblament de traducció catalana impecable i de creador directe de bellesa en la paraula) Osvald Cardona i Roig, que ha ordenat i triat, d'entre el considerable "opus" poètic de Perramon, la majoria dels elements que integren aquest llibre, en donar compte de la seva generosa comesa, justificava així la seva proposta selectiva: "Em sembla prou antològica i d'un to elevat, d'una imatgeria rica i ben construïda, apta per a formar un volum digne i de bon llegir". I afegeix: "Com a poema llarg de l'exili, hi deixo la "Història encesa" i "La reixa", d'evident qualitat i ben personals, àdhuc en la dilatació". En la primera, que omple la tercera part del volum actual, l'autor marca una renovació estilís-

1 Consumada la represa pública anyal dels Jocs Florals de Barcelona (1971-1976) el Patronat que en vetlla la continuïtat considera, no sols l'acceptació, com a pròpia, dels "mestratges" atorgats pels Jocs Florals de la Llengua Catalana, previ acord mutu, sinó també la de concedir el mestratge als guanyadors de 3 premis (ordinaris o extraordinaris) com als inicis de la restauració (1958 i anys següents.) Si així s'esdevingués, Domènec Perramon (com altres poetes en potència del títol) podria veure reconeguda al seu favor, amb reconeixement pòstum però vàlid, aquella magistratura poètica que inicià Víctor Balaguer (en 1861) i que clou, per ara, Oleguer Huguet (1976). Entre els altres Jocs Florals destacats que coronaren Domènec Perramon, cal remarcar els de "La Ginesta d'Or", de Perpinyà, on el nostre poeta recollí una flor natural, en una de les seves més solemnes celebracions, amb assistència de Ventura Gassol, en nom de la Generalitat de Catalunya, i del signant d'aquest pròleg, en el de l'Ajuntament de Barcelona. (Hi fou lliurada una biblioteca catalana, per ofrena popular, a l'Ajuntament de Perpinyà, en homenatge del Principat a la capital del que avui en diríem la "Catalunya Nord".)

tica discursiva, impulsada (com en tota la producció posterior a 1936) pel fibló de l'enyor pairal; no menys que en un Josep Carner o en un Agustí Bartra, exponents explícits del fenomen literari de l'exili. "La reixa" és un homenatge magnífic a la figura i el magisteri de Pompeu Fabra (nom que legitima la nostra incorporació del "Vindré" al present recull, segons hem explicat).

Si haguéssim de particularitzar algun do especial en la Musa de Domènec Perramon, diríem que és el de l'elegància. No solament en la seva sensibilitat interna, que explicita sempre un bon gust poètic, completat, alhora, per una amenitat i una distinció, que semblen naturals, en el fraseig. També en la construcció del vers, en l'arrodoniment de l'estrofa, en el tomb sintàctic, en el joc metafòric. El poema "Joc", per exemple, és una sinceració sentimental (Domènec Perramon resulta sempre un romàntic, en el sentit estereotipat del concepte popular), immersa, com gairebé sempre en el nostre poeta, en "un aire d'elegia" (com en les professions de fe líriques d'un Joaquim Folguera o una Clementina Arderiu): "Jo et donaré el meu cor, clar de presagis / com l'aigua tremolosa de febrer, / perquè, amb el pètals dels teus dits, assagis / de fer-ne una barqueta de paper."

La metafòrica de Perramon és opulenta. La dicció es va enfilant fins a senyorejar-hi amb positiva sobirania: "Demà, portarem a port / la magnòlia de la Lluna!" ("Nit de fortuna".) Sense que el comportament creador del poeta sigui arbitrari. Sense que el ciutadà abdiqui amb escassa gràcia la seva visió condicionada davant de la natura — diríem — autèntica. En "Font de repòs", també ben característic, aquesta visió propícia de la rusticitat virgiliana se li fa amatent, amb un escreix exquisit de bellesa adaptada. Fins a convertir-se i tot en consell, en lliçó, ètica i estètica: "No desertem d'aquesta pau tranquil·la / ni del clos que l'obaga ens ha guarnit. / Només la fulla tendra a la pupilla, / i el cant de seda de la font al pit."

Si ens calgués cercar parallelismes a aquesta versió descriptiva de la motivació poètica, potser trobaríem, a prop de Domènec Perramon, potser influïent-lo inconscientment (però amb una prèvia coneixença “d’amore” d’aquells poetes), la presència, més o menys remota, de Joan Maria Guasch, per una banda; de l’altra, de Marià Manent. Dues figures característiques de dos moments ben definits del Noucentisme; el segon, amb major refinament que el primer. Un i altre, però, artífexs d’una profunda i reeixida, tant com mantinguda, vocació de poeta.

I no és que la poesia de Perramon sigui exclusivament immediata, exterior, amb un missatge mitigat. Dintre la cançó hi ha el to “qui fait la chanson”; hi ha el disseny “profètic” que mou i determina el pensament. En la fantasia, prolixament detallada, amb gran propietat lírica, titulada “Puritat d’amor en la neu”, la performance esdevé visible, sobretot en l’estrofa final: “Jo vull que l’alegria immaculada / d’aquesta neu, susciti fonts de pau. / Que els conreus de l’hivern llevin l’anyada / que a l’esperança de l’Amor escau. / I que un dia els ocells prenguin volada / sobre un món lliure, sota un cel ben blau.” El seu, de “món” (en la recança), que era i és el “nostre” (en la presència) ara que ell ja *no hi és*, semblen ajuntar-se, prometedorament, fins a confondre’s.

Els apotegmes no manquen en el rosari poètic de Perramon. Aquell món que ell, com a seu, ens comunicava, és el “Petit món quotidià”, que enclou, tanmateix, una grandesa còsmica, visceral, significativa i representativa. Volem dir que el nostre poeta, tan obert als estímuls de la Fe (el Nadal cristià, tan bellament cantat en el poema “Pax brevis”, i els madrigals eucarístics sovintegen en la seva poesia general), sap recollir, cenyidament, però intensament, en aquest sonet els termes més distants de la reflexió humana, alhora pesarosa i aconhortant. El poema és datat a Londres el dia de Sant Josep de 1941. El mot “tristesa”

hi és repetit, i aconsonantat, tres vegades. La “terra promesa” i “les neus totals, de puresa” en completen la rima.

Tanmateix, aquesta inclinació reflexiva, aquest decantament meditatiu, no són, no arriben a ésser, una defallença íntima ni un pessimisme predominant. El cant, que alterna la seva captació del món extern amb la virtualitat intel·ligent d'un intimisme escollit, que mai no s'abandona, però, al narcisisme, té els seus instants de major plenitud en la troballa, en el repòs, en “Els silencis de l'amor”, que duen un lema, en anglès, de C. Day Lewis. “Si amb el poder que li ve dels estels / la nit pot fer que el nou dia comenci / com una festa ajustada als anhels / que el nostre amor ha nodrit en silenci”, el poeta i l'amada podran pregar “sense paraules”, “a la nit”.

I serà així com aquest amor es farà “implícit”. És a dir: no sols sensorial, accidental, episòdic, sinó tornat, en “el silenci d'ambdós”, “un sol camí”. La glossa de l'idilli coronat abasta, en aquest poema, una riquesa de motius admirable, de real plenitud lírica i humana. Una sinceritat polí-cromament matisada esmalta imatges, conceptes, mots, amb fineses inefables. “Tot serà obvi si ho expliquen tot / els silencis que el cor imposa al llavi”, condensarà finalment el poeta.

Les motivacions de Perramon, com en tot veritable líric, es nodreixen, però, no sols de presències vives sinó de recordances reviscolades. I el “mar de somnis del meu temps d'infant” anima “aquest silenci” ja comentat, amb unes “melodies d'albada”, tenyides d’“una alegria violeta”. És en aquesta deu on les brises del simbolisme i el post-simbolisme (d'Anglaterra i de França) poblen les vivències de Domènec Perramon i les irisen de carismes inoblidables en la lectura.

Talment ungit, cadenciosament però també substancialment, del do diví del mot poètic, el nostre poeta podrà afrontar l'escalada dels grans poemes finals, sense risc de

caiguda, amb prou alenada ferma per no perdre-hi el respir; i fins i tot amb el sobrepuig d'una força èpica fulgurant, on la tendressa sospirosa del líric amorós engrapa gegantíment la flama poètica d'un "bard" universal.

OCTAVI SALTOR

De la Reial Acadèmia de Bones
Lletres de Barcelona

NOTA BIOGRÀFICA

Domènec Perramon va néixer a Canet de Mar el 20 de maig del 1906. Quan encara era un infant, la seva família anà a viure a Arenys de Munt; ell estimà molt aquest poble, que considerava “el seu poble”, i diríeu que és aquell el paisatge evocat en molts dels seus poemes rurals. Estudià a Barcelona tecnologia de teixits i fou un dels directors tècnics d’una indústria de sederes, també a Barcelona. Pel que fa a les humanitats, es pot dir que va ser un tenaç autodidacte.

Perramon va obtenir un premi ordinari i dos d’extraordinaris als Jocs Florals de Barcelona (1932, 1934 i 1936), premis ordinaris als Jocs Florals de Lleida (1932), Girona (1935), Buenos Aires (1941 i 1960) i també premis ordinaris a Santiago de Xile (1943), l’Havana (1944) i Mendoza (1958).

Domènec Perramon va ser funcionari de la Generalitat de Catalunya i treballà a la Conselleria d’Agricultura. Durant la guerra civil col·laborà en el departament de revisió de textos i probablement intervingué en la redacció del diari que s’enviava al front. En acabar-se la guerra, va ser internat al camp de concentració de Canet Platja, terrible experiència que la intervenció d’un amic, Rafael Dieste, evità que fos llarga, i potser fatal per al poeta. Havia projectat d’anar a l’Amèrica llatina, però se li presentà l’oportunitat de residir a Anglaterra i Perramon l’acollí amb goig. Va viure a Buscot Park (Eaton Hastings), sota el patronatge

del diputat laborista Lord Farrington; després (1940-1943), va residir a Londres, a la llar de la doctora Dorothy Collier, eminent cirurgiana que havia estat a Barcelona durant la guerra civil. Domènec Perramon treballà intensament en les organitzacions d'assistència als exiliats republicans. Quan vivia a la casa de la doctora Collier, juntament amb d'altres exiliats, va conèixer interessants personalitats britàniques del món professional, artístic i literari. A Anglaterra, el poeta es casà amb Brenda Hudson, neboda de Charles Kingsley, eminent escriptor de l'època victoriana.

Al començament de la segona guerra mundial, el poeta residí algun temps a Wild Hill, Nr. Hatfield, on fou assistent a la llar de Lord Queenborough. Després Perramon i la seva muller van viure una temporada en una caseta camperola, amb els jardineros de Lord Queenborough, i allí van gaudir d'una relativa pau, lluny dels grans bombardeigs de Londres. Els anys 1943-44 va ser secretari particular del doctor Manuel Maples Arce (autor de *El arte mexicano moderno*), que era llavors cònsol general de Mèxic a Londres. Més tard, quan el doctor Maples Arce va ser nomenat ambaixador al Panamà, Perramon havia d'acompanyar-lo, però no va ser possible. Llavors el viatge al Panamà es feia passant pels Estats Units, i els nord-americans no van voler concedir un visat de trànsit a un republicà espanyol.

Per guanyar-se la vida, durant la seva estada a Anglaterra, Domènec Perramon va col·laborar també en diverses empreses comercials. Si, a l'època de la segona guerra mundial, la vida era difícil per als britànics, molt més ho era per a un poeta català a l'exili. Usant el pseudònim de Pedro Vega Ramón, traduï per a la BBC obres de teatre en vers i en prosa, que foren radiades en les emissions destinades a l'Amèrica llatina. El seu primer treball va ser un estudi sobre Rubén Darío. Després traduï obres de Shakespeare, Bernard Shaw, Oscar Wilde i d'altres clàssics anglesos. Una de les seves versions més celebrades va ser la de *El vent en*

els salzes, la famosa novella de Kenneth Grahame. També va escriure treballs en prosa i en vers amb motiu de les festes nacionals dels països de l'Amèrica llatina, episodis de guerra i, en col·laboració amb la seva muller, una obra de teatre que fou radiada en anglès i en castellà. Era prodigiós el seu coneixement de la llengua anglesa. Domènec Perramon escriví llavors en castellà per guanyar-se la vida, i si fins i tot esmerçà el seu talent en la versificació castellana, ell se sabia fonamentalment un poeta català, i creia de tot cor en el ressorgiment de la cultura de la seva terra. Esperant temps millors, dedicà la seva vida a la poesia; sempre solia portar un bloc de notes per recollir les intuïcions, els versos sorgits inesperadament, el material amb què elaboraria després els seus poemes. Enyorava molt Catalunya, i pocs mesos abans de la seva mort havia planejat, per a una data pròxima, el seu retorn a la pàtria. Va morir a Londres el 1.er de febrer del 1976.

Brenda Hudson, vídua del poeta, juntament amb els amics de juvenesa de Domènec Perramon — els doctors J. Riu Porta, J. Ferrés Ribera, J. M.ª Font i l'escultor Cañas —, amb el desig d'honorar la memòria del poeta, en vida del qual no es publicà cap llibre seu, han fet possible l'edició de la present antologia.

POEMES

CLIXÉ DEL PORT DE BARCELONA

La ciutat té una fatiga
en el port, cada ponent,
quan el bleix marí s'abriga
d'una boira sangonent

que pels pals s'entortolliga
com un vel d'enyorament,
mentre les veles mustiga
el besar del sol rogent.

Més tard, neden les mirades
de les naus, emmirallades
en els ulls del port amic.

I quan ell clou les parpelles,
brilla un triangle d'estrelles
en el front de Montjuïc.

Barcelona, 1933

FONT DE REPÒS

Deixem l'esguard penjar-se d'una fulla
i que, la fulla, la bressoli el son.
Restem callats: que la paraula esbulli
el cant de seda de la font.

Deixem que dormi el llavi;
l'esperit farà un arc més franc i obert.
Ja tornaran frisances quan s'acabi
aquesta llum on s'adormissa el verd:

l'àuria llum que estima i amanyaga
les branques, que somriuen amb el sol,
mentre el repòs solemne de l'obaga
s'estremeix del flautí del rossinyol.

L'aigua dels sentiments serà més clara
si el sospir de la font sap recollir
per damunt dels coltells de l'atzavara
que esquincen el perfum del romaní.

L'obaga no té flors. Però ens agença
un corriol flairós, sense entrebanc,

per on divaga aquesta pau immensa
que esvaeix els neguits i adorm la sang.

De pensaments embanderem els arbres
que vetllen de la font el cant pausat,
perquè no ens punxi el cor el fred dels marbres
on hem escrit derrotes del passat.

No desertem d'aquesta pau tranquil·la
ni del clos que l'obaga ens ha guarnit.
Només la fulla tendra a la pupilla,
i el cant de seda de la font al pit.

Sobirans (Arenys de Munt), 26 agost 1933

AQUEST SILENCI

Caliu de roses, quan la tarda mor,
el meu respir i els teus batecs ajunta.
Una aurífica pausa ens guanya el cor
i et dic: Aquest silenci d'or,
no l'arrisquis al joc de cap pregunta.

Deixa flotar els interrogants
com la boirina que en l'oreig confia.
Posa les dues mans
obertes a la gràcia dels instants
i empara't amb la meva companyia.

L'amor no ve per un camí concret
on les preguntes posen la vedruna.
La posta ens dóna un roserar desfet
perquè les flors no lliguin cap secret
sota el pàllid somriure de la lluna.

Tu prou diries: “De les roses, fem-ne
garlandes i cinyells...”
¿No saps que arriba, en el moment solemne
que del sol s'afebleixen els dardells,
l'atzar, pletòric de dictats novells?

Estima, doncs, l'atzar: clou les parpelles,
aprèn el ritme del meu pas
i, mal que el cel d'avui et sembli escàs,
els teus ulls clucs infantaran estrelles
i un ample firmament constel·laràs.

Dóna'm la mà sense temor,
escolta el meu respir dintre el silenci
perquè el teu pit de nous batecs s'agenci,
i sabràs que el callar del meu amor
ja és com una resposta que es condensi.

I, encara, quan vindrà aquell temps que escau la
intenció rosada en cada mot,
ens partirem mirades a la taula
i sense que jo et digui cap paraula
tu m'entendràs de tot.

8 desembre 1933

V I N D R É

No t'era a prop, i tu ja em pressenties.
(La finestra era closa i l'has obert.)
Sospiraven, al mur, les satalies
i el respir de la menta era més verd.

Pel viarany del teu anhel
vibraven les trompetes de mil lliris
per fer més viu el tremolor d'un cel
vestit de blau i d'imminències d'iris.

T'adaptaves al ritme tremolós
acompassat el vol de ta frisança;
i ara que ja han florit els set colors
et poses diademes d'esperança.

Crespons d'atzur festegen el teu front
i la mirada se t'afina.
Els missatges d'amor no saps com són,
però, de cor endins, mormoles: "Vine!"

Vindré. Vindré pausadament,
perquè et bressi més temps la melodia

inefable d'aquell pressentiment
que t'ha avançat que jo vindria.

Amb l'ànima ondulant
seguiràs el perfil de ma carrera.
Jo et portaré fulgors de diamant
per aclarir la teva primavera.

La virtut dels meus mots primicials
encendrà, per a tu, clarors secretes
i entendràs el sentit de molts senyals
que avui encara no interpretes.

I quan ja et miri fit a fit
perquè els meus ulls et siguin profecia,
s'illustraran amb flames d'alegria
les clavellines del teu pit.

16 desembre 1933

J O C

Si t'abellien les mirades fràgils
d'un bassiol de pluja de febrer,
tremoladís sota les ales àgils
del ventijol lleuger;

si t'era grat de veure com palpita
el pensament de cel que l'aigua duu
i navegar per una mar petita
que s'ha emblavit per tu,

vine, amb els ulls mig closos, a comprendre
l'adolescència on viuen mos delits
i obre, com d'una margarida tendra,
els pètals dels teus dits.

Jo et donaré el meu cor, clar de presagis
com l'aigua tremolosa de febrer,
perquè, amb els pètals dels teus dits, assagis
de fer-ne una barqueta de paper.

Serà prou fort, per evitar naufragis,
l'amor que hi posaré.

23 febrer 1934

NIT DE FORTUNA

Camins de blau, mar endins
l'amor va a cercar fortuna.
De nit, palpita la Lluna
sobre el setí dels camins.

Quina nit tan transparent,
amiga, perquè em miraves!
La barca, un bressol d'argent;
els teus ulls, estrelles blaves.

L'aigua sospira per tu
i no me'n ve gelosia:
tinc el teu respir segur
com la platja, que dormia.

Hem deixat l'arena d'or
a la badia tranquil·la.
Ara l'Estrella del Nord
tremola dins ta pupilla,

i em preguntes amb l'esguard:
“¿Per què cerquem meravelles,

si flota en l'aigua del mar
una vitrina d'estrelles?"

Jo et diria tres cançons
que gronxessin el viatge:
pel repòs dels horitzons,
dels teus ulls, i de la platja.

Però val més que escoltem
aquesta cançó senzilla
de les carícies del rem
vora els batecs de la quilla,

i que seguim mar enllà
mentre la nit es dilata;
quan brilli l'instant de plata,
el cel ja ens advertirà:

"Hisseu la vela del cor
que ve una aura de fortuna,
i cenyiu l'amor ben fort
d'una abraçada oportuna..."

Demà, portarem a port
la magnòlia de la Lluna!

19 març 1934

MELODIES D'ALBADA

Cansat d'anar per temptadors jardins
i obrir-hi rutes vagues sense fita,
ara et trobo en el vas dels meus destins
— oh blanca flor petita.

Màgic repòs dels ulls, m'has dut el guany
d'una calma on s'adormen els deliris
i el meu cel bigarrat recobra l'iris
que jo entelava amb set colors d'engany.

Ara els falsos colors són destenyits
perquè la blancor teva em dóna un prisma
per renovar la gamma dels delits
amb un goig límpid, de segon baptisme.

Tu sola, amb ta bellesa pàl·lida,
aireges l'aire del meu viure opac;
i amb ta sentor, que és com un afalac,
vells delers finen, d'una força invàlida.

Ombres del cor se'm tornen alba pura
perquè despertes, amb ta claredat,

batecs d'una aura rítmica i segura
pel meu respir cansat.

I en l'afeblida llum del meu estudi,
que es pinta d'un crepuscular reflex,
m'arriben, dintre el ritme dels batecs,
melodies d'albada en dolç preludi.

Petita i pàl·lida com ets,
del teu alè ma vida s'equilibra;
i escric pàgines verges d'un nou llibre
amb una tinta blava de secrets.

Secrets serens, car ta presència em porta
dels dies blancs a l'innocent costum:
quan jo veia en el cel flors de ridorta
i en la ridorta estrelles de perfum.

Retrobo en tu les resplendors de perla
de la rosada d'oblidats matins,
i en l'aigua clara dels records es perd la
toxina intensa de letals jardins.

I aquells colors — aquells colors mateixos,
decor equívoc del meu viure errant —
ara són fúlgids, com l'esmalt dels peixos
del mar de somnis del meu temps d'infant.

18 setembre 1934

L'AMOR IMPLÍCIT

Tot, sota el cel del nostre món, afina
amb aires de nocturn aquests moments
en què tu, amada meva, amb mi te'n véns
i penetrem la tènue boirina
d'un somni que ens enllaça els sentiments.

Tot, en el món del nostre somni, vibra
si el silenci d'ambdós fa un sol camí.
La nit, plena de lluna, és com un llibre
de cançons velles, que no ens cal llegir.

I mentre l'escoltem sentim la vida
brollant d'antigues deus cap al demà,
amb un trèmul murmuri que ens convida
a conversar d'amor sense parlar.

I així que la conversa és començada
el cor la guia amb uns subtils mitjans:
amb un somriure lleu i una mirada,
amb el contacte càlid de les mans...

Si vibra tot, si tot és musical,
si en nits de pleniluni es fa més tendre

el llenguatge del cor, cercar no ens cal
paraules que l'amor facin comprendre.

Si el xiuxiueig del cor escoltem bé,
tot és implícit — com la vehemència
del perfum de la flor del taronger
que és del somni d'amor la pura essència.

I la sageta que projecta un mot,
o la paraula aguda com un glavi
porten el risc que el somni se'ns acabi.
Tot serà obvi si ho expliquen tot
els silencis que el cor imposa al llavi.

1935

ELS SILENCIS DE L'AMOR

*Love's essence, like a poem's, shall spring
From the not saying everything.*

C. DAY LEWIS

L'amor que et duc, benamada, té un aire
pensiu, abstret, que un dia ja entendràs.
És que, en silenci, ma pensa s'enlaira
devers l'estel joiós del nostre enllaç.
Si, d'un temor, preguntessis: "Te'n vas?",
fent un somrís jo et diria: "No gaire."

Per què voldríem paraules? Per què?
Obre bé els ulls i desplega les ales:
la nit rutila i el cor és serè
i l'aire és ric del perfum que tu exhales.

En l'herba nova improvisa camins;
sense meandres, que jo no vindria.
I en la rosada que copsen els brins
s'irisarà l'averany del nou dia

que ha d'encetar-se amb llum trèmula i sang
quan l'amor rebi, en primeres ofrenes,

les flors nocturnes d'un gran arbre blanc
on els diàlegs maduren a penes.

Flors de tendresa, que jo abastaré
per a adornar la invisible monjoia
d'aquesta nit que el silenci esdevé
un missatger tan perfecte de joia

que el rossinyol, refrenant el seu zel
d'ocell canor, fa una vetlla callada,
fidel a l'hora, com jo sóc fidel
al teu amor confiat, benamada.

Cerca, a ple dia, en la volta d'atzur,
senyals d'ocells que han passat en fugida;
no hi trobaràs traça certa, ni el pur
mot que et seria defensa: "mentida".

I si en la llum del migdia abrandat
cada paraula és com au fugissera,
en la nit clara, de cel estelat,
l'amor silent en constància prospera

i sap percebre, en la gran quietud
que precedeix l'arribada del dia,
que en la celístia hi ha una virtut
que del silenci en fa simfonia...

Si amb el poder que li ve dels estels
la nit pot fer que el nou dia comenci

com una festa ajustada als anhels
que el nostre amor ha nodrit en silenci,

sense paraules, preguem a la nit:
“Puix pels estels els anhels ens desxifres,
fes que el silenci ens apropi el delit
d’un món de joia amb campanes i pifres.”

I amb joia al cor trobarem un indret
que tarongers en flor omplen de flaire.
L’alba hi vindrà amb tendreses d’encet;
i quan escaiguin paraules i al caire
dels instants pròdigs jo et digui: “Tens fred?”,
tu em respondràs, somrient: “No, no gaire.”

PAX BREVIS

Ja hem posat la farina — blanc de neu — al pessebre.
La campana de l'alba té una veu de cristall.
I mal que els ulls se'ns clouen, i fa fred i hi ha gebre,
tresquem amb passa ferma cap a Missa del Gall.

L'església és com un astre fulgent de llum i glòria.
Dels registres de l'orgue volen àngels i ocells.
I amb l'ànima entendrida seguint uns camins vells
retroben la infantesa — que és sols una memòria.

I així que de les Pasqües s'extingeixi la llum
i cessi el cant angèlic que diu "Pau a la Terra",
frisarem per reprendre l'inveterat costum
de tractar el germà propi amb urc i en to de guerra.

1935

UNA ALEGRIA VIOLETA

Camins negres i blaus.
I un silenci forçós que el plor m'estanca.
Perquè he explorat els teus camins d'ahir
t'he conegut més blanca.

L'àlber del teu record m'ha estat un repte:
"Tremola amb mi, que els aires són molt purs."
Ella — he respost — tàcitament accepta,
al cor m'ho diu, l'emoció que em pren.

Si só malalt, no ho era aquell delit
que em duia adés a descobrir ta vida.
No sento greu d'ésser tan feble, ni de
la sang que deixo a l'aigua dels teus llacs.

Ma sang nodreix arrels d'aurora
perquè els miralls et diguin qui ha exaltat
la palmera que centra els teus jardins
i el cant del rossinyol que l'enamora.

Al vidre prim d'adolescents secrets
la tinta cobra transparència pura.

Camins negres i blaus. I els disset anys
són encesos, per sempre, en l'escriptura.

Jo sóc enllà. Tu, comptes amb els dits
les llunes noves pel cel nou que esperes.
A mi em resten, només, l'antic castell
dels records i una vetlla d'oliveres.

No han emigrat, però, tots el ocells,
ni els set colors de l'iris no són fora:
al bosc del meu silenci, una font plora
en la naixença de silvestres flors.

Si l'aire fresc dels teus camins m'ha dut
la ratlla viva d'un vol d'oreneta,
ja és escaient, per al meu plor estancat,
una alegria violeta...

Me n'aniré. Aquesta alegria em diu
que ets, tota tu, un senyal de primavera.
Siguin per al teu cor el blau del cel
i el rossinyol que canta a la palmera.

24 gener 1936

SERENATA D'AMOR

Amb llàgrimes verges, de lluna,
la nit perleja l'horitzó.
Reposa, amor: jo et porto una
flor de silenci en ma cançó.

S'adormirà el cristall del llac
si el setí blanc de tes parpelles
embolca el tremolor manyac
del diamant que encén estrelles.

Somia, amor, tendra assutzena
de les més blanques sets:
són per a tu els màgics indrets
d'aquesta nit calma i serena.

Cridaré un àngel, que t'agenci
jardins nocturns amb flors d'encís
mentre el meu cant doni al silenci
plomes d'ocell del paradís;

plomes d'un son de mil colors
que irisaran la nit tranquil·la.

L'oliverar vetlla i destil·la
sospirs de lluna i argent fos,

i el rossinyol no vol, no gosa,
alçar el desmai del llessamí
perquè sospita que reposa
ton pensament en mi.

Quasi inaudible, la musica
dels grills remots bressa l'instant:
aquest instant que té una mica
de tremolor de diamant

perquè la lluna i les estrelles
i el llac que dorm saben que tu
has embolcat amb tes parpelles
tot el repòs que el meu cant duu.

L'aire s'encanta i es fa amic
dels banderons de l'albereda.
Reposa, amor: el son és ric
com un brodat de seda,

i el rierol, que fa un moment
ja era una veu succinta,
ara ni menys se sent
i a ton repòs posa una cinta
blava, quieta i transparent...

Somia, amor: que el somni ve,
aquesta nit, viu de presagis;

i a les boirines on tu vagis
irà el meu cant també,

per desxifrar la profecia
reflexa en el cristall absort
d'aquesta nit que es torna dia
amb l'alba del meu cor...

L'alba ja esberla l'horitzó,
amor. El dia, avui, comenci
a il·luminar el fruit del silenci
florit de lluna en ma cançó.

Que el tremolor de diamant
que el llac dorment gronxava,
prengui, del rierol constant,
la dolça cinta blava
pel signe d'un infant.

I que l'amor del néixer el sol
dugui una mel que no s'acabi,
per quan flueixin del teu llavi
cançons senzilles, de bressol.

17 juny 1936

VETLLA I VIATGE
(Díptic de les Germanes)

Sphere-born harmonious sisters, Voice and Verse
MILTON

I. LA VETLLA

L'oliverar vetlla i guarda
el jardí obert de la lluna,
i el cor dels ocells que dormen
marca al compàs de la vetlla.

Donzella: al gran llac dels somnis
la nau de l'amor es gronxa.

Tu, com els ocells, esperes
l'avís lluminós de l'alba.
Jo, vora el llac i en silenci,
l'alba del teu cor espero.

Qui sap a quina hora fausta
l'amor ens vindrà a l'encontre.

L'argent de les oliveres
és la sideral polsina
que el cel constellat fa caure
perquè en traguem el pronòstic.

¿Quan sabràs per què tremolen
les nits sembrades d'estrelles?

Un cel límpid, sense núvols,
l'aigua del riu torna blava;
i el riu, de verd omple els braços
dels pollancre de la riba.

No tots els diàlegs prenen
per vehicle la paraula.

Jo no t'he parlat encara
del sentiment que m'inspires;
vull vetllar perquè floreixi
el teu somni de donzella.

Si bé la vida és molt curta,
sobra temps per desencisos.

En el teu somni hi ha un príncep
que té joventut eterna;
i jo una estrella percaço
que enllà de la mort rutili.

Talment convergència guanyen
dues vides paraleles.

El matí obre les portes.
I el sol, amb el seu toc màgic,
en or del més fi transmuta
l'argent de les oliveres.

Com d'or fi, l'amor que et porto:
sense desig ni renúncia.

Tu obres els ulls i em mires.
Jo et dic: "Bon dia, Germana!"
I el dia és bo, i es desperta
amb fressa d'ales i música.

La veu dels ocells de l'alba
és l'epíleg de la vetlla.

1937

II. EL VIATGE

Les llàgrimes de la nit,
amb un dring fi, com de plata,
van caient al rierol
que s'esmuny entre els pollancre.

La boirina del torrent
s'esfilagassa en les canyes...
ai, quin lligam pel meu cor,
els cabells blancs de la mare!

En la neu dels seus cabells
rossinyols d'amor niaven;
i avui em sento enyorós
d'antigues cançons de falda.

La mare, abans de morir,
em digué: "Pren una barca
d'ideals. Fes-te a la mar,
timoner de l'esperança.

D'aures d'amor pressentit
serà tan àgil la barca,
que tindrà, alleujant-li els remes,
un sostingut batre d'ales.

Navega totes les nits
amb set d'estrelles a l'ànima.
El teu destí et menarà
a una platja blanca, blanca,

i a l'arena de platí
vindrà l'estrella més alta
a fer-te, d'un bes al front,
príncep del més pur viatge.

Porta el meu record amb tu,
ben clar, que l'estrella sàpiga
que en el fervor del teu vers
encara és viva la mare.

Quan li hauràs parlat de mi,
ja podràs dir-li: Germana.”

El bes d'una estrella viva
és el guardó del viatge.

1937

LA REIXA

Escric, amb la ploma de vidre que vibra,
la tètrica escena d'un joc de turment;
i els cercles acústics s'elevan del llibre
i floten per l'àmbit d'acer i ciment.

Sóc sol dins la cella. Ja res no respira.
Ni jo. Sóc espectre de l'home.
Em torno vibràtil en prendre la ploma.
Llibert, per encant, de fatic,
escric per escriure aquest joc que ara escric.

Per l'ull de la reixa que em mira,
la pàllida llum fa una creu en mon pit.
Silenci infinit.
Setanta vegades el món s'ha adormit.
I jo, transparència punyent del futur i el pretèrit,
trepitjo un present que no tinc sota els peus.
Tot fuig. No m'esperen trofeus.
No faig altre mèrit
que el simple relat d'unes tràgiques veus
tornades gemecs dintre el clos envilit.
Sóc sol dins la cella. Silenci infinit.
Setanta vegades el món s'ha adormit

d'ençà que les reixes em creuen el pit i la cara.
M'apar que fa segles que moro, i no fino.

I ara

que l'ungla esmolada de nou endevino,
no temo que em venci...

Arriba, i imposa silenci ratllant el silenci,
una òliba amiga que em frega amb una ala.
Del bronze fidel on esperen les hores
la tanda i mesura que el Temps assenyala,
davallen les dotze sagetes sonores

com maça que truca i retruca la pell d'un timbal.
Pel fosc passadís ja s'apropen uns passos feixucs.
És l'hora fatal.

Davall l'aparença d'uns cossos porucs
la sang es revolta i esquinça les venes...

Grinyol d'una porta ferrissa de cop contundent.
Cançons enervants de cadenes,
traïdores cançons,
que canten en l'hora maligna del joc inclement.
S'escola un fragment de minut que es nodreix de
[segons,

i resta deserta la cella veïna.

Un cos no camina:

uns braços, nervuts i cruels instruments,
per força el transporten al llit dels turments.

S'encelen uns clams apagats.

La tralla que xiula té els llavis morats.

I, sobre la carn que tremola,
un tríptic sagrat de virtuts s'esmicola.

(La pàgina s'omple de ratlles trencades,
talment els sanglots d'un company entendrit
que el Temps menarà vers el llac de l'oblit.
Però no serà l'escriptura debades:
si ara la nit és al fons de l'abisme,
quan vingui la llum a esborrar tot recel,
amb l'àcid beuratge del llibre de fel
la llàgrima pura serà com un prisma
que a prop posarà un resplendent arc del cel.)

La porta grinyola, segona vegada.
Retorna el silenci i em para la ploma cansada,
i encén els fanals ovalats l'au nocturna
perquè ressusciti el cervell dintre l'urna
del crani marcat...

De nou el silenci és trencat.
Quin riure monòton m'ha dit que somnio?
No dormo. És ver. Ja ho destrio!
Ets tu, trist veí de la cara marcida.
No llencis la vida!
Recobra la calma. No riguis. No cridis.
Al mur hi ha un home: germà que t'espera
perquè amb el pretext de servir una bandera
el plom es tenyeixi en sagnants fratricidis!
Recobra la calma. Refrena la queixa.
Per vendre la vida que et resta aquest plom és mal
[preu!

A l'angle hi ha el banc. Vés, i seu.
I mira la reixa,
que et dóna esperança amb els braços en creu!

(Aquest poema forma part del grup
"Quatre poemes per a quatre mestres",
i anava dedicat a Pompeu Fabra. Va
ser escrit cap al final de la dècada
1930-1940.)

LA CAVALCADA DE LA MORT

Entre la tarda i el record
— dol sangonent, record i tarda —
passa la cavalcada de la Mort
i ens afeixuga el pensament i el cor
amb tota sa grandesa i sa basarda...

El pensament fa un vol esmorteït
i el cor batega al marge de la vida.
Però un eco insisteix el tràgic crit
amb què el plom habità cada ferida.

L'eco del crit. I, amb ell, sota aquest cel
desheretat de mínima rialla,
l'obra roent i tendrament cruel
d'aquell germà caigut en la batalla.

Aquell germà, i aquell i aquell i aquell...
(El frenesí del crim ni els escollia.)
Llur carn de bat a bat, era el vermell
camí per on la Gran Voraç fa via.

Nosaltres, ben a frec. I mal que el plom
no ens vencé en sa funesta trajectòria,

dintre aquest clos d'exili on ara som
la Mort dels vius ens posa un tant de glòria.

Sempre la Mort... Les roses de la sang
diuen quin és l'alè de cada terra.
Són idèntics el foc i l'esvoranc
de nosaltres i els que engolí la guerra.

Cap nom. Que cap no fóra tan precís
com el dolor que els noms de tots enllaça.
Algun demà sabrà el nostre país
el clar sospir d'una aigua que es desglaça.

Ara en som lluny. I passen en corrua
ombres que eternament cavalcaran.
Rera els herois, damunt llur glòria nua,
mil mares fosques cerquen un infant...

Sota el cel sense joia de la tarda
passa la cavalcada de la Mort
amb tota sa grandesa i sa basarda.
Una elegia en copsa el dol i en guarda
la visió que sagna en el record.

Eaton Hastings, 30 març 1939

CONREUS ANTICS

He sospirat, en gris, tantes vegades,
que em cal tornar-me font de nous sospirs.
Enyor d'amors: ja rep, la vena exhausta,
la saó intensa del meu temps més trist.

L'arrel profunda té una veu secreta
que va a la flor per entranyats camins.
La terra d'ara també és terra meva
perquè ella es dóna a mos conreus antics.

Hi sento exemples de ginesta viva,
d'aires de mel que respirava ahir,
i hi penso la tendressa amb què em cenyien
els braços de la mare, en dar-me el pit.

Si em revénen alens de l'edat blanca,
si com d'adolescent tinc el respir,
si em torna el toc de llum del meu paisatge,
senyal que meno bé els conreus antics...

La grisor és vasta i la jornada lenta:
no hi ha vedrunes entre dia i nit.

Però amb fidelitat clavo la rella
d'aquesta arada que és l'enyor que dic.

Transparento la tasca amb les fatigues
que em són corona d'aigua de delits,
i el batec de ma sang diu com germina
la sement pura dels conreus antics.

Repòs no em cal. Que si la feina és aspra,
jo vaig néixer en la llum d'aquell país
on la febre dels cirerers en flames
dringa en la gorja dels ocells petits.

I si ara compto llunes adormides
i hores de boira sota ponts de risc,
la pell ja em té frisança d'alegries
perquè prosperen els conreus antics.

Prepara els braços, dolça amiga meva.
Mare: altre cop pareu-me taula i llit.
Que així que hauré premut la nit darrera,
tindrè crits d'alba pel retorn feliç.

L'íntima arrel ja florirà en veu alta;
i, entre àuria pols d'assolellats camins,
mon cor vindrà a collir la fruita casta
que han de donar-me els meus conreus antics!

Eaton Hastings, abril 1939

PROLONGACIÓ DEL MEU CEL

Blanca i nascuda lliure en el jardí perfet,
cap veu no et diu encara al cor: "Cal que et defensis."
És meu, l'aprenentatge. La sang que tu m'has fet
(s'ha revelat la rosa) emporpra el nou secret
que reclama el misteri nocturn dels meus silencis.

Més vehements que l'alba que encenen els teus anys,
les nits de què em nodreixo t'han vist estrella nova.
Sinó, de què em valdrien les vetlles i els afanys?
Ja et sé recent i blanca. I escau que tornin planys
a dir-me que la vida no em nega un cel de prova.

Oxford, 1 agost 1939

CAR LA TERRA ES RODONA...

Oh, les branques fruitades
— amb la sang part de fora!
L'aire del cel s'hi atura,
s'hi encanta...

Les mirades se'ns en van cap amunt
com si l'aigua fos alta
i els rius
— que han après el misteri
d'aquella nit estrellada que es gronxa
en el ventre turgent de les dones fecundes —,
els rius
alcessin les mans brunes i solícites
de la terra amorosa
fins a les branques de la sang eterna!

Així sabem l'amor.
Com sabem els destins inexorables
que han inventat els marges amb violes
i les plomes dels ocells passatgers
per a les hores de dolça tristesa
on ens trobem germans...

Branca i ocell, tu i jo?
Com tants d'altres que estimen l'esperança,
em deturo un moment;
et contemplo, i et canto
refilant uns arpegis d'impossible
— puix que la fruita és devorada
per l'aire lent del cel,
per aquest aire
que se m'emporta el vol.

Mes tu, clou les parpelles mentre el meu cant té vida.
Reposa en el senyal dels impossibles
i enllà de l'arç silent de la temença.
Ni frau ni desencís
no truncaran la cinta dels teus somnis,
llaçats avui amb aigua nova
arran d'aquests delits tan blaus que algú ara em dicta.

Car la terra és rodona
i abraçada pels rius,
i tornaré per estimar-te encara.
Mal que el meu vol, llavors, ja sigui en minva,
jo et trobaré per la branca més jove.

I et cantaré de nou.

Un aire més diàfan tindrà, de tu, la fronda,
i esmentaré que és dolç sentir la Mort que em ronda.

Londres, 10 setembre 1939

AQUEST NADAL

... I, ara, un repòs: una claror tranquil·la
i un perfum lleu, com d'invisibles flors.
L'esperit i la carn — flama i argila —
han fet ardu camí. I, ara, un repòs.

Qui ha vist la sang deixada pel viatge?
Qui ha escrit l'adreça en l'imprevist hostal?
“Germà: pren un repòs. Rep l'homenatge
de bona voluntat d'aquest Nadal.”

Aquest Nadal!... L'enyor ara en remembra
molts i molts d'altres, tan distints d'aquest!
Sense un senyal d'amor, aquest desembre
que desolat ens fóra; i amb quin fred!

Amb l'alè de la Mort a frec, encara;
i en els ulls l'horitzó del desterrat,
com un infant demanaríem: — Mare:
quin sentit hi ha en el mot “Humanitat”? —

Mes, abans la pregunta no fes via,
uns altres mots commouen l'aire i fan:

“Mira a Betlem! I mira l’Establia
quina resposta té per cada infant!

Com vols que el sol d’amor caigui o s’eclipsi,
si Betlem ja és per sempre un Sol ixent?
Tu que has entès d’aprop l’Apocalipsi
ja ets hereu digne del Nou Testament.

Puix que has patit misèria i fam i guerra,
abraça’t més al mot “Humanitat”.
Que el Nadal torna a dir: “Pau a la terra
entre els homes de bona voluntat.”

No ho sents? Aquesta lletra tan senzilla
diu: Si el mar més revolt té sempre un port,
en l’oceà dels plors sempre hi ha una illa
on creix la flor invisible del conhort.

No has trobat un hostal? ¿No t’afalaga
un perfum lleu, com de discretes flors?
Per tes fatigues, ¿no t’és bona paga
aquest convit: “Germà: pren un repòs”?

Doncs, mal que la dissort t’encalci els passos,
no et serà aquest Nadal tan fred i trist:
que hi ha unes mans de seda, que hi ha uns braços
oberts talment solia obrir-los Crist.”

Londres, 25 desembre 1939

MAR OBERTA

Per a ORIOL PI-SUNYER, que ha fet primer tast de la vigoria implícita en el Pa de l'Home, a la capital d'Anglaterra i el dia 26 de maig del 1940.

Ran d'un oreig matutí
que veles recents desplega,
vaig a Vós i em trobo a mi
dins d'un blau que em diu: "Navega."

"Navega", tot simplement.
I bon punt el solc comença,
l'oreig es trasmuda en vent
i la blavor es torna densa.

Jo ni el pensava, aquest blau
de la mar inadvertida.
Fins ara, que sento on rau
l'immens batec de la vida.

Fins ara, que ja he deixat
la meva mínima platja
i enceto la immensitat
d'un periple de coratge.

Que he d'atènyer mon destí
al llarg del ritme que meno,
Vós ho haureu volgut predir
cridant-me en temps tan estrenu.

M'heu cridat, i vaig a Vós.
I si així talment calia,
que amb el risc dels pescadors
se'm faci afanyar la via.

Conegui, en mon navegar,
hores de fatiga i ànsia,
si així he de merèixer el Pa
de l'Home en millor substància...

Només, si fos massa fort
el tràngol que enllà m'espera,
manteniu en el meu nord
la Fe, virtut marinera.

Que en l'Amor que avui pactem
ma vida pugui trobar-hi
aguant de timó i de rem
per seguir l'itinerari.

I, més tard o més dejorn
— car la set que en tinc no em deixa —
m'obri cales de retorn
la terra que em veia néixer.

Londres, 24 juny 1940

PURITAT D'AMOR EN LA NEU

Només els àngels poden dir
quin amor, a l'hivern, besa les branques.
Jo tinc ben poc per a oferir;
però el meu cor coneix les aures franques
i, extasiat, exclama en mon camí:
Ai, quina meravella de flors blanques!

Ni el maig més viu amb son pintat reprendre's,
ni l'arc del cel rera la pluja breu,
no promourien unes veus tan tendres
com la blancor impolluta de la neu.

Si l'Amor és un pa de tast magnífic
i horitzó encès a l'ànima i l'esguard,
jo veig la neu com el senyal prolífic
que prediu nous batecs per a la llar...

Pels camins de la neu jo puc trobar-hi
els més amples exemples de bondat.
I ara mateix, que em creia solitari,
els arbres m'obren braços d'amistat.

I cada branca em diu: “Camina, encara.
No et paris fins que arribis a aquell clos
on hi ha el somriure d’una nova mare
que té una cambra il·luminada amb flors.

No hi fa pas res si, de sorpresa, exhales
un llarg sospir com mai no has conegut.
Que en aquell clos, ple de frisança d’ales,
avui els àngels llur present hi han dut...”

Si aquest anunci em diu tan bella cosa,
la neu fa molt més pur el meu camí.
I, mentre avanço, em ve un perfum de rosa
conjugat amb alens de llessamí.

I quan mon cor ja quasi és a la porta,
i abans mon peu no sigui en el llindar,
sento el secret que el meu sospir s’emporta:
són dos ocells, que es posen a cantar!

* * *

Jo vull que l’alegria immaculada
d’aquesta neu, susciti fonts de pau.
Que els conreus de l’hivern llevin l’anyada
que a l’esperança de l’Amor escau.
I que un dia els ocells prenguin volada
sobre un món lliure sota un cel ben blau!

Londres, 18 gener 1941

PETIT MÓN QUOTIDIÀ

Ens lleguen una tristesa
els sants i els ocells de pas:
que el nostre vol és escàs,
és lluny la terra promesa.
Les neus totals, de puresa,
en un descens molt lent són.
Doncs, l'escalf d'un petit món
endolceixi la tristesa.
Si la rosa té defesa
la vida fora del tany,
un llibre li alleuja el dany
amb un pol·len de tristesa...
— Petit món quotidià:
obre'ns, amb Amor, la mà!

Londres, 19 març 1941

HISTÒRIA ENCESA

I

De l'altívola serra del Temps, on la memòria
com l'aire és de diàfana i no sap llunyanies,
davallares serena, en la flor dels meus dies,
obeint l'ordre tàcita del teu destí de glòria.

No l'efímera glòria que el feble mortal tempta
amb la fallaç tonada del cant dels llagoters,
sinó la que en la via dels segles fa una empremta
d'amor i de renúncia que dura sempre més.

En tos ulls reflectida ta provinença blava;
ton àuria cabellera onejant com el blat
que en els tossals proclama del vent la llibertat,
vares venir submisa a fer-te dolça esclava.

Ni esbrinar no volgueres si t'era dat de tòrcer,
a lloure de tos passos, la retxa del camí.
Volenterosa i dòcil, amaves l'alta força
que et féu predestinada i et conduïa a mi.

I en l'esplendor diürna, quan en el zenit brilla
la Flor de l'existència, la Rosa incandescent,
tu i jo, fidels a l'hora, guanyàrem la cruïlla
que fa, amb dues vides, un sol oferiment.

— Oh tu, la ben trobada, que amb ta presència invites
signes de bon auguri a l'ample camp d'atzur:
faràs rodar zodíacs amb sembres i amb collites
de somnis i fruits dolços per a avidar el futur.

Creada a la semblança de tota altra donzella,
mes dissemblant de totes perquè et sotmets a mi
i véns com l'alba: incòlume, i posseint, com ella,
un estel que esbatana les portes del matí.

Com el soliu jo era, que empès per força estranya
malda en la fosca pròpia cercant-se a si mateix.
I avui que em fas ofrena d'una ànima companya
ma humanitat em trobo completa i amb escriu.

Avui, temps memorable; present que s'extasia
perquè el món s'atalaï que tu habites el món. —
Talment, vaig acollir-te. I en pacte d'harmonia
tendrament s'ajuntaren mos llavis i ton front.

Lavors, que el cor ens feia com un repic de festa
i d'un lloc freturàvem on el fogar bastir,
pel sollell descendírem, en la gran calma agresta,
i d'una cinta d'aigua seguírem el camí.

El rierol lliscava entre pollancs i saules,
i quan avesats érem al so del seu corrent,
ens arribava un altre murmuri, de paraules,
i encontràrem quatre homes de semblant sapient.

Els quatre reposaven a l'ombra d'un vell cedre
en amistós col·loqui, suaus esguard i veu.
L'un tenia deu normes de bona llei, en pedra;
l'altre una mitja lluna; l'altre dos brancs en creu;

i el quart s'adelitava en escoltar-los, mentre,
ajuntant els dos polzes i amb ulls mig aclucats,
el greu posat prenia d'un que la ment concentra
per a atènyer vidències i somnis benaurats.

La fulgència de l'hora al cedre tan bé esqueia
que l'arbre pareixia, tot d'una, afaïçonat
com temple on els quatre homes, abstrets en la taleia
d'heure la Pau, copsaven l'última Veritat.

I enllà, damunt la gespa, amb rics menjars i nèctars,
lliurats a l'avidesa d'immoderat antull,
els seguidors dels quatre, en grups mesquins i sectes,
de pau també argüien amb urc i amb aldarull.

I quan, amb l'improperi, la sang se'ls feia brasa
i volaven espurnes d'un foc de passions,
els uns l'aire encenien amb cent llampecs d'espasa
perquè els altres veiessin la llum de llurs raons...

— Anem, anem — vaig dir-te. — Seguim l'estrella
[nostra,
que ací podria néixer l'amarga deu dels plors.
Cerquem indret benigne que ens pugui donar un
[sostre
i jorns curulls de tasques i nits de bon repòs.

Ací hi ha una pruija de dissentir i rebatre:
deport malsà a què es donen el pèrfid i el coquí.
Cerquem paratge plàcid. Vine; potser aquells quatre
homes bons voldran dir-nos quin viarany seguir. —

I ells, amb un gest benèvol, ens van mostrar una via.
No la que a ciutats mena. No la que que va a la mar.
Sinó sendera asprosa que un rústec fiter obria
amb llegenda que deia, simplement: “A l'atzar.”

Llur guiament capírem de faisó dreturera:
que si el camí eriçaven arç, còdol i adragulls,
estrenus vam seguir-lo i ens dugué a una cinglera
que un món molt clar posava davant dels nostres ulls.

— Puix que t'has fet esclava meva i, així, ets rectora
de mos desigs mateixos, si el món aquest t'atrau,
triaràs la contrada que et sigui abellidora
i allí un clos hem de fer-hi que allotgi nostra pau. —

I tu, estenent la destra sense ombra de caprici,
gojosa assenyales indret de gran beutat:
l'indret on senyoregen el Llac de Sant Maurici,
les soledats de Núria i els cims de Montserrat.

Amb letícia vas rebre en ton esguard celeste
les clarors d'una terra que apar, amb son florir,
vívid calidoscopi que exalta la ginesta,
l'estepa, la rosella, l'alloc, el vidalbí.

I en una vall gemada on el tudó i la griva
compartien la fronda amb els petits moixons,
sortosos, vam trobar-hi una pedrera viva
de fervors i esperances, anhels i il·lusions.

La pedra aquella era òptima; òptim, aquell paratge.
I a bastir vam posar-nos, amb els millors delits,
el clos des d'on veuríem, com en pausat viatge,
el rítmic succeir-se dels dies i les nits...

Mes ai!, tot just finíem del recer la coberta
i banderó de joia l'encomanava als vents,
una nit sense lluna, tota calma i deserta,
sobre aquell món caigueren els homes violents.

Van venir tot de sobte, emprant traïdoria,
devastant la contrada com en macabre joc.
I en nom d'una pau única, que el seny no comprenia,
implantaren el regne de la sang i del foc.

Plens de sobergueria inhumana i cridaire,
res ni ningú no creien tan poderós com ells.
I amb ginys d'horror que anaven a sota-aigua i per
[l'aire,
van violar els dominis dels peixos i els ocells.

Fins el Sol cobejaven. I en llur deler pervers,
al cel van dreçar un núvol de força diabòlica
que entenebrí per sempre la vella pau bucòlica,
amenaçant de rompre l'ordre de l'univers.

I allò que pogué ésser prat d'infinít idilli
pel plural heretatge de generacions,
fou la polsosa ruta de l'èxode i l'exili:
sense llum, sense amor, sense horitzons...

II

Un vast espai desert ara ens separa:
continent abrusat d'incertitud,
que ni el plor no tempera, perquè hi és contingut.
Mes l'altívola serra del Temps manté ben clara
la visió del que s'ha esdevingut,
i en un meandre obscur del pensament
com un faró s'hi encén
que ens deixa, si no veure, pressentir
allò que s'ha d'esdevenir.
I descobrim encara,
talment un do d'inesperat ajut,
que de l'instint de viure la sang es torna avara
i això ens dóna una estranya mena de fortitud.
I quan, adesiara,
el descoratge de mon pit s'empara,
recordo que tu ajornes, per mi, ta joventut.

La visió del que s'ha esdevingut...

Nits de terror. I l'angoixa d'uns dies
que només passarien per a portar altres nits.
Uns temors que ens semblaven covardies
perquè, amb l'udol de l'aire i els sobtats esclafits
de mortífera fúria, ens vèiem reflectits
en els pobres que queien sota les tiranies
i la tralla del pànic, i anaven enfollits,
sense escoltar ni veure capitostos ni guies,
cercant camins de fuga, a la raó interdits;
i eren nostres, ben nostres, llur demència i llurs crits.
Els ulls rodons de l'ànsia, les urpes dels neguits
i, amb les flames i cendres de més nits i més dies,
set ardent de miracles, febroses fantasies
amb ponts indistingibles i caus aprofundits
on poguéssim sentir-nos premunits.

Conviccions tudades per orgies
de destrossa i matança,
amb creences i cossos acreixent l'enderroc;
i, si gosàvem nodrir una esperança,
els tremors del planeta i les pluges de foc
sense un senyal de propera bonança,
sense una mica de cel blau enlloc.
Les vacil·lacions, les agonies
de la pensa i el cor afrevolits,
i un llevat d'improbables rebel·lies,
un ferment de propòsits, bell punt nascuts, fallits.
I, malgrat tot, les obres pies;
amb l'ardua tasca d'aparençar ser forts,
quasi endurits,

per a acondicionar els ferits
i donar un tros de terra bona als morts.

I del tumult d'emocions sens nombre
que suscitava aquell temps tan cruent,
on resta un sentiment
amarg i fosc, que l'ànima ens aombra:
un odi intens, devorador, roent,
contra els que transgrediren el Cinquè Manament.

III

I constantment,
acompanyant la visió d'ahir,
el faró encès, l'íntim pressentiment
de tot allò que es pot esdevenir...

Sota el cel fred i llòbrec del meu forçós sojorn,
on l'alba arriba ja amb llangors de posta,
a vegades em sembla que s'acosta
l'esclat de llum que em dirà: "El jorn
és arribat, del teu retorn."

I aquesta pobra entranya, mon cor, migrada almosta,
d'aïtal proximitat sent la proposta
i el pit m'empeny i l'encén com un forn
que pot daurar el pa dolç per a la festa
que, amb cants d'ocells i flaires d'espígol i ginesta,
tu i jo farem quan ens arribi el torn
i acomplim l'anhelada reconquesta.

I, mentrestant, esguardo a mon entorn
i veig que tota cosa encara m'és aliena
i no hi hagué pareença, forma, color, contorn,
que s'avingués amb ma pupilla, plena
de les clarors d'una terra serena.
I aquesta estrangeria
a pura joia em mena,
car des del primer dia
del meu exili he brunyit la cadena
que em lliga a tu, m'he malfiat de l'aura
subtil que xiuxiueja tota mena
de falsos averanys,
i he refusat l'acolorida ofrena
amb què l'absència l'inconstant fa caure;
i, defugint els esquers i els paranys
dels dies llargs d'espera, sabent com t'ha de plaure,
he rebutjat els guanys
de llord profit, que vénen amb l'usura dels anys.

I quan, adés, jo emprengui aquell viatge
que m'ha de tornar a tu per viaranys
no oblidats, la meua ànima t'avançarà un missatge
d'amor i impaciència expressat en llenguatge
que no vol mitjancers ni torsimanys.

Ma passa, tan feixuga llavors de ma partença,
es mourà a compàs d'una novella virior
anant vers les senderes d'antiga coneixença.
I, embriagat del blau de l'horitzó,
sentiré que ma vida recomença:

no pas amb sentiment d'una nova naixença
que em tornaria als temps d'infant, sinó
amb un de resurrecció.

I allà, en la nostra vall gemada,
odorosa de menta, fonoll, timó i ridorta,
m'esperaràs, dreta a la porta,
amb un somriure tendre i amb la tendra mirada
que el caminant exhaust refà i conforta.

Ens donarem les mans.
I, si volen sospirs, no hi haurà queixes.
I ens direm les mateixes
paraules que ens dèiem abans,
abans que el torb cruel ens separés.
Les paraules mateixes,
tot simplement,
talment
si jo, com d'habitud, només
vingués de l'alzinar o de les feixes
i et trobés,
com sempre, aqueferada amb els rosers.

Reprendrem aquell viure frugal, dintre el marc rústic
d'aqueixa vall que no té parió;
on mai no et pren aire marrit o mústic,
on cada font s'hi dóna en cristall i en cançó.

I una nit anirem dalt del turó,
una nit ampla i clara, plena de lluna plena,
i, des de la carena,

davall el palli maragdí dels pins,
sentirem la contrada com reposa i alena,
sense fatic ni pena,
mansament presonera entre els propis confins
i la xarxa de plata dels camins.

Contemplarem, des d'aquell mirador,
conreus, masos i viles. I admiraré el prodigi
que ja no resti ni un vestigi
de la tongada de destrucció...

I si la incipient compassió
que mes venes penetra quan veig que cada rama
vol fer adéu a l'estiu
és signe precursor
que diu
que s'esmorteirà aviat la flama
d'aquesta esplendorosa estació,
la meva sang no se'n dol ni s'exclama;
perquè l'amor és viu
i dins, com en el si de la tardor,
roman, ben recollida, la virtut d'un caliu
que àdhuc les nits d'hivern aflama.

I tindrem un hereu
que un dia, fort de braç i ferm de peu,
de la vall i la casa i la volta de blau
esdevindrà custodi,
mentre el zodíac rodi i rodi
amb sembres i amb collites per a avidar la pau.

Ja d'infant, l'asseurem al cap de taula
com a l'hereu escau.
I quan,
com cada infant,
vulgui sentir una història, conte o faula,
rondalles que la nostra fantasia li brodi,
posarem cura a no dir cap paraula
que parli del pretèrit de destructora febre;
farem que el cor incessantment vigili
perquè ell no tasti el fel de l'odi
ni li
afeixuguin el front i la palpebra
núvols hostils i boires de tenebra
com els que he conegut en mon exili.

IV

Però també es podria esdevenir
que, del retorn, mai no arribés el dia.
Que el cor es dóna al joc de pressentir,
i cap pressentiment no és profecia.

El cor, i el joc de pressentir...

Mes si
la conjectura alterna del joc aquest maltracta
les flors de l'esperança amb sol i fred extrems,
sé que, com jo mateix, tu res no tems:
que ambdós servem la nostra fe intacta
com el dia primer, que el primer acte

del nostre amor fou segellar aquell pacte
de constant harmonia en la serra del Temps.

Ni separació, ni hores adverses.
Res no hi haurà que aquesta fe enderroqui.
Que jo esmerço els meus dies, com tu l'espera esmerces,
en mantenir el doll càlid de les nostres converses
que ara són en natura d'un doble soliloqui.

Secretament, com l'oculta arrel guarda
els colors i fragàncies d'una florida nova;
en quietud pensiva, com l'ocell que no troba
cap més passada al caure de la tarda;
en secret i en silenci, però sense covarda
defallença, passarem per la prova
a què ens sotmet aquest pressentiment
que ara sembla que diu: "Inútilment
friseu per l'hora del retrobament."

I amb les cogitacions que desperta
aquest avís greu i solemne,
la ment ponderadora es posa alerta,
ateny la consciència sa major plenitud
i s'eleva un disseny d'alta fermesa: "Fem-ne,
d'aquest coneixement, com un escut
impenetrable, d'endurança,
on el fat malvolent trenqui sa llança
tants cops, que hagi de dar-se per vençut."

I, així, tornem a emprendre asprosa via
com la que ahir ens mostraven aquells quatre homes
[bons.

Mes ara ja no cal la coratgia,
que han cessat les temences, els neguits i els malsons.

I per un breu instant, cedint
de bona gana
a l'impuls tèrbol d'un instint
que ben sovint
la seva força imposa i mana
que un sentiment confirmi l'esquifidesa humana,
ens lliurem a una baixa delectança,
a una joia callada i venial,
perquè en aquesta vida d'afanys i de mudança,
penosament i lenta, tot avança
per la doble rodera que fan el Bé i el Mal;
perquè tot el que neix i creix, declina
i es fa caduc i vell,
fins que arriba aquella hora vespertina,
quan emmudeix l'ocell
i el Temps, sense favor, sense renyina,
ho rasa tot a un idèntic nivell.

Doncs sentim que és aquesta pacient i secreta
fortitud, l'endurança sense planys ni laments,
el que a la fi decreta
la desfeta
dels homes violents...

¿És cert, però, que vanament
frisem per l'hora del retrobament?

¿Hi haurà,
en aquesta hora despullada, d'ara,
que del gran drama anònim ni un paper no s'apunta,
algú que pugui contestar
de faisó justa i clara
aquesta alhora simple i intrigant pregunta:
“Què és el que ens separa,
i què, el que ens ajunta?”

Les ànimes roïnes
i els pobres d'esperit
habiten regions veïnes
d'un món que ells fan petit,
recelosos del dia, aprensius de la nit.
I, en llur exigü espai,
a vegades es topen, però no es troben mai.

Astuts o pusillànimes, llur passa és insegura;
agosarats o en dubte, s'obren un camí tort
malversant l'alè d'altri, o pidolant suport.
I, tot d'una, bruscament, els detura
un enigma terrible: els omple de païra
la fosca portalada que anomenem la Mort.

Però el Sol i l'Amor, a tu i a mi,
quan férem aquell pacte
que ens avingué per sempre, ens van fornir
del compàs just i la mesura exacta

per a recórrer i amidar el camí
que va dels pics de l'Alba al congost de la Fosca.
I l'hem anat seguint amb compte, amb molts
fatics i amb els ulls ben oberts, no fos que,
en avesar-hi massa el peu i a còpia
de petjar-ne la pols,
oblidéssim la provinença pròpia.

I hem après que morir és el retorn
d'un manlleu antiguíssim, d'un vell préstec
que, agosarat o tímid, mansuet o feréstec,
un hom ha de rendir-lo, sense frau ni suborn.

I que la Mort, la pobra Mort mateixa,
no deixa
en préstec ni refusa, no prega ni comanda;
que solament
espera a l'altra banda
de la pesada reixa
que ens empresona, tota tranquil·la i somrient,
perquè sap bé que, amb tant de
glatir per un cel lliure no pot haver-hi queixa
de cap penat a qui arriba la tanda
de l'alliberament.

Que ens rebrà com si fóssim els seus hostes,
en casal d'atzabeja i amb un present de flors.
Per totes les preguntes tindrà bones respostes,
i ens ungirà les temples amb olis de repòs.
I que, mal que ningú no li ho demani,
ens dirà que el repòs en son casal
és només momentani,

per agençar la despulla mortal
que ha de donar-se a una tasca vital
en el silent obrador subterrani
del regne mineral.

Hem après que la fosca portalada
que a tants fa tanta feredat
no és pas major enigma del que ens semblava cada
porta gran i tancada
que mai hàgim trobat.
Que quan la llum postrema la toca, s'entrebada,
respon al feble truc amb un esclat
de nova llum, i s'obre ben bé, de bat a bat,
i ens dóna accés a la llisa esplanada
de la Posteritat,
que ens guardarà la identitat
amb què guanyàrem bona o mala anomenada
en seguir les roderes que fan el Bé i el Mal.
I el Temps, el Temps absolut i total,
que sempre passa i mai no cessa,
ens donarà, potser, anuència
perquè, una bona estona, sense pressa,
puguem gaudir de la supervivència
en l'epíleg del drama terrenal,
fins que el temps nostre passi a ésser
temps immemorial.

Així, quan l'hora arribi de creuar aquella porta
ho farem amb uns passos d'humana dignitat
i sense simulacre que algú ve i se'ns emporta
befant-se de la nostra impotent rebel·lia.

Que molts d'altres endavant ja han passat.
I els segles van fent via.
I la Mort no és cruel: que l'agonia,
ja vingui amb brevetat
ja sigui lenta,
és més allò que experimenta
aquell de qui cal prendre comiat.

I de coratge no ens caldrà cercar-ne
en cap quimera ni en creença impura:
que no hi haurà sofriment ni tortura;
que "l'hora" no és una hora, que és l'instant de rup-
[tura,
quan l'esperit preval i es desencarna.

I vola amunt, amunt,
deseixit del seu llast,
travessant les esferes,
fins a arribar a un punt
de serenor infinita, on tot és pur, tot cast,
i on les ànimes compten el temps per primaveres,
sense que mai coneguïn comiats ni esperes.

I en el feliç, inefable moment
de l'anhelat
retrobament,
serà com si tornéssim a fer la coneixença,
llevat
que la flameta aquella que sent, batega i pensa
i es nodreix de l'essència de tot coneixement,
per la seva subtil ubiqüitat

ens farà prendre esment
que res mai no ens havia separat...

Veurem com un tossal, un pla esclarit,
talment si fos suspès, talment aeri,
que ens atraurà com un plaent convit
en la blanor de l'ample camp eteri
on la Llum té la seu de son imperi
i on l'oratjol més tènue va trenant un seguit
de sons que porten un dolç encanteri,
que cap mortal mai no ha sentit.
I trobarem que no podria haver-hi
un paratge més plàcid i escollit
perquè el nostre esperit,
alliberat del mundanal temperi,
vencedor de l'argila i de la nit,
pugui assolir, penetrant-ne el misteri,
la pau d'un quietisme transcendit.

A pler i a pleret,
l'amor nostre prendrà sa residència
en aquell lluminós, benigne indret,
on no hi ha violència,
traïdoria ni vesània,
angoixa ni desfici,
i és tan blau com el Llac de Sant Maurici
o com la Mar Mediterrània.

I el fill que no t'hauré pogut donar
i que tots dos volíem amb vehemència unànime,

amb força pervinguda d'una alta font magnànima
la nostra gran recança d'amor el crearà;
i, visitats d'un goig premonitori,
el percebrem allà,
no com una ombra vaga, evanescent
en un cel il·lusori,
sinó precís i clar
i resplendent,
quasi tangible, gairebé corpori,
amb facultat de veure i entendre, i de parlar
amb una humana veu;
fruit d'amor perfectíssim, el desitjat hereu
ja amb nosaltres per una estada eterna.

I aquella llei mateixa que el món astral governa
i presideix l'eurítmic moviment
de tot el firmament,
posarà en ell una fretura interna
que el farà apropar a tu submisament
per tal que et reconegui i faci acatament
a la virtut primària de ta fulgor materna.

La radiant presència del benamat satèl·lit
promourà un record vívid d'aquell temps fosc i gèlid
de mon exili i ta solitud,
quan la carn suportava el terrenal traüt.
I comprendràs que no fou pas debades
el sacrifici de ta joventut
amb tantes primaveres ajornades;
comprendràs que l'espera lleial no fou en va,
car per ella acomplires el teu destí de glòria.

I l'univers enter s'estremirà
d'una joia com d'última victòria,
mentre, amb duresa, la invisible mà
d'un vent amb deixuplines flagellarà la Terra,
quan l'infant, adreçant-se a mi, dirà,
amb el candor que a l'ànima s'aferra:
“Pare: vós que teniu bona memòria,
confeu-me un altre cop aquella història,
encesca i trista, de la nostra guerra.”

1956-1957

AMB JOIA PURA
EL MÓN MERAVELLÓS

Fosc és el món, negra és la nit
si un cel hostil apaga les estrelles.
Freda és la Casa de l'Oblit,
amb finestrons que són mortes parpelles.
Més fosc i fred és l'esperit
que tanca els ulls a tot de meravelles.

El fil d'argent, la font mig amagada
en un meandre del polsós camí.
El missatge que l'arc de Sant Martí
transmet al fort de la ruixada.

El núvol abrilenc, que fa un viatge
per proclamar el seu parentiu
amb el cristall brunyit del riu
i amb les randes d'escuma de la platja.

El tell, que, quan s'acosta el juliol,
alça les branques fins al cel
i abasta el sol i el converteix en mel
en el seu vegetal gresol.

L'abella feïnera, que tresca,
que fa i refà mil cops sa via
per portar flors a la geometria
daurada i dolça de la bresca.

El diminut fanal de la lluernà.
El cascavell incansable del grill.
La destresa, de moviment senzill,
amb què l'aranya el seu teler governa.

La granota que seu ran de la bassa
sota el sol de migdia
i fa un salt que, d'ensurt i d'alegria,
fa saltar el cor del noi que passa.

La sardana de les Estacions
que van voltant ben compassades
amb sol i vent i pluges i nevades,
flors i fruita, garberes i garbons.

El gra de blat que en el solc es desvetlla
i alça un dit verd per veure si ja ve,
per l'aire, aquella febre de febrer
que presagia la flor de l'ametlla.

El cirerer abrandat, que, en rebre els vols
de pardals que el visiten amb delera,
s'estremeix i, d'un ram de flames que era,
es torna com un ram de picarols.

El colom, que camina amb un d'aquells
posats tan greus, com de noi que fa l'home,
tot solemne amb el jaqué de ploma
i amb els botins vermells.

O la merla, que surt de la bardissa
i corre amb passes curtes per la prada,
talment la velleta endolada
que té por de fer tard a missa.

L'obra mestra del niu de l'oreneta.
L'arrel que esclata en perfum i en colors.
L'astre diürn, el farell poderós
que assenyala un camí a cada planeta.

La mar, que, mal que té aquell llit pregon
que adesiara ens mou a la complanta,
té un pit de mare, i té un bressol, i canta
i cantarà fins a la fi del món.

I aquell plor de la Vida triomfant,
aquell moment suprem de la Natura,
quan celebrem, amb joia pura,
l'adveniment feliç d'un nou infant.

Molt clar és el món, blanca és la nit
si un cel amic encén milers d'estrelles.
Cap casa no allotja l'oblit
si records li esbatanen les parpelles.
Més clar i obert és l'esperit
que sap percebre tot de meravelles.

Londres, setembre 1965

Í N D E X

	<u>Pàgs.</u>
Mots de companyia	7
Nota biogràfica	15
Clixé del port de Barcelona	21
Font de repòs	22
Aquest silenci	24
Vindré	26
Joc	28
Nit de fortuna	29
Melodies d'albada	31
L'amor implícit	33
Els silencis de l'amor	35
Pax brevis	38
Una alegria violeta	39
Serenata d'amor	41
Vetlla i viatge	44
La reixa	49
La cavalcada de la Mort	53
Conreus antics	55
Prolongació del meu cel	57
Car la Terra és rodona	58
Aquest Nadal	60
Mar oberta	62
Puritat d'amor en la neu	64
Petit món quotidià	66
Història encesa	67
Amb joia pura el món meravellós	88